

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на външните работи (МВнР)	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм по правата на човека
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: Съгласно Решение № 684 на Министерския съвет от 4 октомври 2023 г.
Лице за контакт: Христиана Грозданова, началник на отдел „Права на човека“	Телефон и ел. поща: 02/ 948 24 62 Hristiana.Grozdanova@mfa.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Националният координационен механизъм по правата на човека (наричан по-нататък „Национален координационен механизъм“) е създаден с Решение 796/19.12.2013 г. на Министерския съвет, като резултат от необходимостта за предприемане на конкретни стъпки към подобряване на координацията между държавните органи и независимите институции, занимаващи се с различни аспекти на правата на човека. Основните приоритетни области в неговата дейност са насочени към разпределяне между държавните органи и институции изпълнението на задълженията, свързани с постоянния диалог и периодичните национални доклади пред международните контролни и мониторингови механизми по правата на човека; обсъждане целесъобразността от присъединяването на Република България към международни договори в областта на правата на човека; предлагане иницирането на законодателни промени, в областта на правата на човека, както и към предлагане на мерки за подобряване на положението по правата на човека в страната.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

За десет годишнината от функционирането си, Националният координационен механизъм е доказал ефективността си. С негови решения са разпределени задълженията между отговорните ведомства по изпълнението на ангажиментите на Република България към международните контролни и мониторингови механизми по правата на човека; обсъдени са възможностите за подобряване на националното законодателство по правата на човека и са предложени мерки за цялостното му подобряване.

Същевременно, Националният координационен механизъм е срещнал трудности, свързани с ограничените му и непълно разписани функции, отсъствие на представителност на всички заинтересовани страни в него и ясно разписани ангажименти към международните конвенции на отговорните ведомства, което затруднява работата и води до непоследователност в дейността на органа. Например: създаването на механизъм за еднократни обезщетения по уважени жалби на българските граждани от органите на ООН, контролиращи изпълнението на основните международни договори в областта на правата на човека или приемането на вътрешни правила за определяне на национални експертни кандидатури за членове на органи на ООН, контролиращи изпълнението на основните международни договори в областта на правата на човека и на мониторингови механизми на Съвета на Европа.

В допълнение, следва да се отчете, че липсва адекватно разписана нормативна база, съгласно чл. 21 от Закона за администрацията, тъй като Националният координационен механизъм не функционира на основата на постановление на Министерския съвет. Последното води до трудности при изпълнението на функциите на механизма на основание адекватно разписана нормативна основа. Нормативната база за създаване на Националния координационен механизъм е оскъдна, като посочените в чл. 3 на Решение № 796/2013 г. отговорности са твърде общи, което затруднява, а не улеснява функционирането на механизма. В неговата практика той се изправя пред въпроси, свързани с проследяване на изпълнението на препоръки, получени при представянето на национални доклади пред международните мониторингови механизми, където органа няма ангажимент освен да разпредели отговорностите. Освен това има и други ангажименти, които Република България следва да изпълнява като страна по универсални международни договорни по права на човека, като напр. номиниране на експерти за участие в комитетите към тях, за което няма формално разписана процедура или основания за въвеждането ѝ.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът **не** може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка **не** позволява решаването на проблема, защото съгласно чл. 22а от Закона за администрацията постоянното действащите консултативни органи на правителството се създават с постановление на Министерския съвет, в което се определят неговите задачи и структурен състав, както и администрацията, осигуряваща експертното и техническото му подпомагане. Същевременно, Националният координационен механизъм е създаден с решение на Министерския съвет при непълно разписан състав и правомощия.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Поставеният за разглеждане въпрос **не** е свързан с прилагането на правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Неприложимо. Проектът на Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм по правата на човека е нов нормативен акт и поради тази причина **не** са извършени последващи оценки.

2. Цели:

Цел 1 „Развитие и усъвършенстване на нормативната уредба в областта на правата на човека“

С приемането на проекта на Постановление ще се преведе в съответствие нормативната основа за функционирането на Националния координационен механизъм по правата на човека с изискванията за Закона за администрацията, с което ще се попълнят празнотите в нормативната уредба и ще се подобри защитата на правата на човека на територията на Република България. С това ще се отговори и на стремежа за непрекъснато развиване на националната правна рамка в областта на правата на човека.

Цел 2 „Осигуряване на ефективно и пълноценно функциониране на Националния координационен механизъм по правата на човека“

Националният координационен механизъм по правата на човека, посредством Съвета към него, ще осигури ефективно взаимодействие между държавните органи и други публични институции за усъвършенстване на положението, защитата и насърчаването на спазването на правата на човека в Република България. Механизмът ще допринесе за хармонизиране на законодателството, политиките и практиките в областта на правата на човека на Република България със законодателството, политиките и практиките на Европейския съюз, Организацията на обединените нации, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, Съвета на Европа и други международни организации, в които Република България членува.

3. Заинтересовани страни:

- 1. Министерски съвет;**
- 2. Министерство на външните работи;**
- 3. Министерство на труда и социалната политика;**
- 4. Министерство на вътрешните работи;**
- 5. Министерство на правосъдието;**
- 6. Министерство на образованието и науката;**
- 7. Министерство на регионалното развитие и благоустройство;**
- 8. Министерство на здравеопазването;**
- 9. Министерство на културата;**
- 10. Министерство на младежта и спорта;**
- 11. Главен прокурор;**
- 12. Върховен касационен съд;**
- 13. Върховен административен съд;**
- 14. Държавната агенция за закрила на детето;**
- 15. Държавната агенция за бежанците;**
- 16. Агенцията за социално подпомагане;**
- 17. Агенцията за хората с увреждания;**
- 18. Съвета за електронни медии;**
- 19. Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет;**
- 20. Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет;**
- 21. Национална комисия за борба с трафика на хора;**
- 22. Комисията за защита от дискриминация;**
- 23. Омбудсманът на Република България;**
- 24. Държавни органи, ангажирани с прилагането на конвенциите;**
- 25. Правозащитни и други организации на граждани;**

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант, ще продължи да съществува констатираният и досега проблем, при който ограничените и непълно разписани функции на Националния координационен механизъм по правата на човека, отсъствие на представителност на всички заинтересовани страни в него и ясно разписани ангажименти към международните конвенции на отговорните ведомства затруднява работата и води до непоследователност в дейността на органа. Легитимността на решенията на Националния координационен механизъм също е поставена под въпрос предвид отсъствието на изпълнението на нормативните изисквания на Закона за администрацията за постоянно действащ консултативен орган на правителството, осигуряващ координация в сферата на изпълнителната власт, както и сътрудничество с други държавни органи.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще бъде запазено досега действащото положение, при което нормативната уредба за създаването на Националния координационен механизъм по правата на човека не отговаря на законовите изискванията, което от своя страна се отразява върху качеството на дейността на механизма.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се предвижда въздействие върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Проектът **не** регулира предоставянето на административни услуги и **не** въвежда нови задължения за физическите и юридическите лица и в този смисъл няма отношение към административната тежест за физическите и юридическите лица.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм по правата на човека“

Описание:

Проектът на Постановление на Министерския съвет привежда в съответствие вече съществуващият Национален координационен механизъм по правата на човека, създаден с Решение № 796/2013 г., с изискванията на Закона за администрацията.

С проекта на Постановлението се разписва по-ясна структура на механизма, която включва Съвет към Националния координационен механизъм и работни групи за подпомагане на дейността му. Разпоредбите на проекта на Постановление се посочва подробно конкретните задачи на Съвета, както и се въвежда принципно разпределение по ведомства на подаването на информацията относно дейности и мерки по области от правата на човека, в съответствие с конституционните и законово установените им правомощия, при съблюдаване на принципа на доброволно участие. Предлага се и допълване на състава на Националния координационен механизъм, което е в съответствие с натрупаната до момента практика.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Приемането на акта ще осигури ефективно взаимодействие между държавните органи и други публични институции за усъвършенстване на положението, защитата и насърчаването на спазването на правата на човека в Република България. В допълнение, действието на механизма ще подпомогне хармонизиране на законодателството, политиките и практиките в областта на правата на човека на Република България със законодателството, политиките и практиките на Европейския съюз, Организацията на обединените нации, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, Съвета на Европа и други международни организации, в които Република България членува, което има отражение върху българските граждани.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Въпросът не се отнася върху дейността на малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Няма допълнителна административна тежест. Въпросът се отнася до усъвършенстване на действащата нормативна база, при отчитане на десетгодишната практика от дейността на Националния координационен механизъм по правата на човека.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирание, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 „С действие“
Ефективност	Цел 1: „Развитие и усъвършенстване на нормативната уредба в областта на правата на човека“	ниска	висока
	Цел 2: „Осигуряване на ефективно и пълноценно функциониране на Националния координационен механизъм по правата на човека“	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: „Развитие и усъвършенстване на нормативната уредба в областта на правата на човека“	ниска	висока
	Цел 2: „Осигуряване на ефективно и пълноценно функциониране на Националния координационен механизъм по правата на човека“	ниска	висока
Съгласие	Цел 1: „Развитие и усъвършенстване на нормативната уредба в областта	ниска	висока

	на правата на човека“		
	Цел 2: „Осигуряване на ефективно и пълноценно функциониране на Националния координационен механизъм по правата на човека“	ниска	висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степенята, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степенята, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степенята, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степенята, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален координационен механизъм по правата на човека“

При този вариант се привежда в съответствие на действащата нормативна база с изискванията на Закона за администрацията, като се предлагат допълнителни минимални промени, които да осигурят по-всеобхватно включване на всички ведомства и институции, имащи отношение към защитата и насърчаването на правата на човека при по-ясно посочване на ангажиментите на Националния координационен механизъм по правата на човека.

Вариантът не засяга съществуващи режими и услуги, нито дейността на регистри и не води до създаване на нови регистри.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Предложеният нормативен акт не засяга съществуващи регулаторни режими и услуги. Промените засягат вътрешната организация в съответствие с действащите нормативни дефиниции и процедури.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

В хода на подготовката на проекта на ПМС не са идентифицирани рискове от прилагането на препоръчителния вариант, тъй като предложените промени касаят съгласувани взаимоотношения между държавни органи, съответстващи на действащата нормативна уредба. Проектът на нормативен акт разписва и усъвършенства действаща процедура, която вече е доказана в практиката.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, по проекта на акт ще бъдат проведени обществени консултации като проектът на постановление, докладът към него, частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на външните работи за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел I, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Не се прилагат приложения.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Закон за администрацията.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Ангел Банджов, директор на дирекция „Права на човека“, Министерство на външните работи

Дата: януари 2024 г.

Подпис:

/п/

**АНГЕЛ БАНДЖОВ
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„ПРАВА НА ЧОВЕКА“**